

Trots op de natie

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda.

Op 30 november vorig jaar barstte het feestgedruis los. Prins Willem Frederik, in de persoon van acteur Huub Stapel, landde op het strand van Scheveningen. Omstuwd door zevenhonderd figuranten werd de intocht van de echte prins in Den Haag herhaald. Op Plein 1813 begon de herdenking van het tweehonderdjarig bestaan van het Koninkrijk der Nederlanden. Dit feest gaat tot 2015 duren. Wat zegt u? Dat u weinig gemerkt hebt van dit gebeuren? Ik geloof u. De herdenking, het feest leeft niet. De Nederlander staat er niet bij stil. Ondanks allerlei officiële festiviteiten, de presentatie van drie koningsbiografieën, een maand van de geschiedenis over Vorst en Volk, tv-series, artikelen en prijzen die je kunt winnen door iets te doen rond dit thema, en ga zo maar door. Waarom komen we nauwelijks onze stoel uit voor deze gebeurtenissen? Waarom is de Nederlander zo selectief in zijn belangstelling voor de geschiedenis?

'Bij de patriotten, de Bataafse Revolutie en de drie Oranjekoningen krult onze onderlip naar beneden'

Want zeg nou zelf, de Tweede Wereldoorlog is big business. De musical *Soldaat van Oranje* staat eenzaam aan de top als meest bekeken Nederlandse musical aller tijden. Jan Brok-

ken en zijn uitgever hebben gemerkt dat de Tweede Wereldoorlog nooit meer ophoudt. De Romeinen zijn onsterfelijk en met de slavernijherdenking kun je voor de dag komen. De middeleeuwen scoren altijd, ook als het over een onderdeel gaat waarvan we weinig weten. Maar bij de patriotten, de Bataafse Revolutie en de drie Oranjekoningen krult onze onderlip naar beneden. Terwijl in Frankrijk en vele voormalige Oostenrijks-Habsburgse landen de monarchieën verdwenen zijn, is het in ons land nog steeds Oranje Boven! Er is in 1813 en de daaropvolgende jaren wis en zeker iets groots verricht. De altijd in de schaduw van de geschiedenis gebleven Gijsbert Karel van Hogendorp en anderen voorkwamen dat de toekomst van Nederland door buitenlandse mogendheden bepaald werd. Een grondwet, een Eerste en een Tweede Kamer, een eenheidsstaat, een oplevende economie, een zelfstandig volksbestaan, dat kun je toch geen klein bier noemen? De echte democratie liet weliswaar nog vijfendertig jaar op zich wachten en wie na 1848 niet met de liberalen meedeed, werd met de nek aangekeken, maar de natiestaat van de negentiende eeuw heeft ons een bezielend verband gegeven. Nederland kreeg een identiteit. Noem het een smoel. De natie was een realiteit die mensen met elkaar verenigde. Dat kun je van Europa of de Verenigde Naties niet zeggen.

Ik weet het. Nationalisme is ook een bron van tweedracht. Tussen staten en binnen staten. Zeker waar de weg van geweld gekozen werd, heeft het geen geluk en tevredenheid gebracht. Nationalisten zullen moeten erkennen dat er een hogere maatstaf is dan het nationaal belang.

Maar alle kosmopolitisme ten spijt ben ik trots op de Nederlandse natie. Ik vind dat er wel wat meer enthousiasme kan zijn voor Vorst en Volk. Taal, levensbeschouwing, cultuur en geschiedenis hebben waarde. Ze geven innerlijke eenheid aan de wijze van ons bestaan. Daarom: weg met onze afzakkende schouders als het over onze natie gaat. Alleen vanuit onze eigen culturele identiteit kunnen we werkelijk betekenis hebben voor onze burens, ver weg en dichtbij.

